

Delavec izbija vsak petek z datumom naslednjega dne. — Naročnina za celo leto K 5.20, za pol leta K 2.60, za četrt leta K 1.30. Posamezna številka 10 vin. Naročnina za Nemčijo za celo leto 5 mark, za Ameriko 2 dolarja. Pošiljatelj na uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6, prvo nadstr.

DELAVEC

Rokopisi se ne vračajo. — Inserati z enostolpnimi petimi vrsticami se zaračunavajo in sicer: pri enkratni objavi po 18 vin., pri trikratni po 16 vin., pri šestkratni po 14 vin., pri celoletnih objavah po 12 vin. za vsakokr. — Za razne izjave itd. stane peti vrstica 24 vin. — Reklam. so poštne ineproste. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Vsakdanji kruh.

Živimo v dobi splošne skrbi: skrb za vsakdanji kruh. Vsled zmanjšane dnevne množine moke in kruha je posebno delavstvo težko prizadeto. V mirnih časih smo dobivali žito izključno iz Ogrskega. Od početka leta je pa, kakor vse kaže, izvoz od tam popolnoma izostal. Ogrska ministrska posvetovanja pa ne povedo, če dobimo še kaj od njih ali nič. — Preteklo leto je nadomestovala fino moko vsaj ječmenova, krompirjeva in koruzna, danes ne več. Ječmen je „pozoban“ ali industrijsko porabljen, krompirjeve in koruzne moke pa ni dobiti, ali pa kvečjemu po visokih cenah.

Slučajne prometne težkoče so neizogibne, to je, osebno v sedanjih časih, vendar pa izgovor sam ne bo lukenj zamašil. Preskrbovalni zavodi so za preskrbovati, ne pa za povod dolgotrajnih posvetovanj in zamud. Sedaj dovoljena izmera kruha in moke je v resnici nezadostna. Delavstvo živi zjutraj in zvečer zgolj ob kavi, kar pa vpliva skrajno slabo na njegovo fizično moč. Če se pa dovoli delavstvu in sploh revnejšim slojem večja poraba koruzne moke, brez ozira na dosedanje izmere pšenične moke, bi bilo s tem veliko pomagano: delavstvo bi imelo zjutraj in zvečer poleg kave še tečno in izdatno jed, namreč koruzne žgance.

Da se pomaga delavstvu v tem oziru, so se obrnile delavske organizacije v Ljubljani po svojih zastopnikih na mestni magistrat ljubljanski s sledečo prošnjo:

Slavni mestni magistrat

v Ljubljani.

Podpisani zastopniki delavskih organizacij prosijo slavni mestni magistrat, da posreduje v nastopni zadevi:

Vsled zmanjšane dnevne množine kruha in moke je delavstvo težko zadeto in njegova odporna sila postaja vedno manjša, ker nima dovolj tečne hrane. Zato bi bilo umestno in koristno, da se dovoli delavstvu in sploh revnim slojem večja poraba koruzne moke. In sicer naj bi se dajala koruzna moka brez krušnih kart in kart za moko, seveda za vsakega posameznika primerno količino za določen

čas. Če bi pa bilo to neizvedljivo, naj se dovoli delavstvu in revnim slojem kupovanje koruzne moke le na krušne karte, tako da ostanejo odrezki za moko izključno le za nakup pšenične moke.

Sedaj dovoljena izmera moke in kruha je tako nezadostna, da živi delavstvo zjutraj in zvečer zgolj ob kavi, kar vpliva skrajno slabo na njegovo delovno moč. Če se pa dovoli večja izmera koruzne moke, ne da bi bila zato skržena dosedanja množina pšenične moke, potem bi imelo delavstvo in revni sloji tudi zjutraj in zvečer poleg kave še tečno in izdatno jed, namreč koruzne žgance.

Slavni mestni magistrat blagovoli izposlovati na pristojnem mestu ugoditev naše prošnje, ker je to v največjem interesu ljudskega zdravja.

V Ljubljani, 22. marca 1916.

Anton Kristan l. r., Josip Kopač l. r.,
Viktor Zore l. r., Josip Zupan l. r.,

Prošnja se je poslala na ljubljanski magistrat, da kot prva inštanca posreduje na pristojnem mestu v tej zadevi.

Po drugih krajih, n. pr. na Dunaju, ni nič boljše glede prehrane delavstva. Pri delavskem konsumnem društvu je udeleženi okrog 350.000 ljudi, in vsa ta množica že več tednov ne dobi dovolj potrebne moke. Vzrok je uamreč ta, ker poljskih pridelkov in moke je odločno nezadostno, občinstvo pri svojih dobaviteljih ne pride niti do količin, ki mu pristojajo. Oddaja moke ne zadostuje potrebam konsumnih društev in krušnih pekarn, ki je imajo dobiti pri Vojnem žitno-prometnem zavodu, in to že od začetka januarja, a zadnje čase je njih racija skržena do neznosnosti. Pekarne so izdelke skrčile za cel četrti dosedanje pridelave, delavska konsumna društva pa pretečeni teden nimajo sploh nikakih zalog moke več.

Sodrugar dr. Renner in Eldersch sta bila glede tega pri šefu Vojno-žitno-prometnega zavoda, da mu obrazloži ta nezno stališče, ki ga posebno občutijo delavski sloji, koji do boljših branil z bog svojih gmotno pičlih sredstev nikakor ne morejo in so torej direktno prisiljeni na močnate izdelke. Zahtevala sta odpomoč, ki pa ni imela drugega

uspeha, kakor: da se bo o pritožbi obravnavalo! Tak izgovor pa zadevo le zavleče, a stališče samo poslabša. Dejstvo je, da ni bilo na tisoče krušnih znamk vkoristenih, zapadle so in treba ni torej zanje več moke a tudi želedec ni dobil tega, kar mu najmanj pripada! Poraba močnatih smovi je že itak premajhno odmerjena, če pa še te ni, je le dokaz, da vladna odredba tozadevno niti svojim odredbam ne odgovarja.

Za nas je to važno v toliko, da vidimo, kam pripelje nespretnost preskrbovalnih uradov. Če se kaj takega primeri Dunajčanom, ki so takorekoč v središču države, torej vsestransko enako oddaljeni od ogrožajočih vojnih težkoč in zaprek, v koliko bolj smo jim izpostavljeni mi, na etapnem ozemlju. Zato pazimo, da tudi naši aprovizacijski odbori — ne zadremajo.

O nezgodni zavarovalnici rudarjev.

V praktičnem izvajanju postave o nezgodni zavarovalnici za rudarje, so se pojavile, kljub kratkem obstoju te zavarovalnice, razne pomanjkljivosti. V gotovem oziru je pač vzrok ta, ker je sila potrebe, ko socialno zavarovanje ni postalo zakon, da se je ustvaril zakon, ki je moral prevzeti določbe socialnega zavarovanja, brez da bi so jih moglo preje praktično proučevati. Samolastne razmere v rudništvu se je upoštevalo le v toliko, da se je v § 14. zavarovalnega zakona določilo, da se ima za podlago odmere rente jemati določbo, da penzija bratovske skladnice, in pa nezgodna renta zavarovalnice ne preseže štatutarično določene 60 procentne odmere letnega zaslužka. To se zgodi kakor že večkrat omenjeno redko kedaj, ker se nezgodna renta odmeri le na podlagi nesposobnosti za nadaljno delo, med tem, ko se penzija bratovske skladnice odmeri le v slučaju popolne nesposobnosti za delo. Dogodili so se že večkrat slučaj, da je rudar vsled kake nezgode postal za delo nezmožen, in postal penzionist, med tem, ko za nezgodo, radi katere je postal za delo nezmožen, prejema od zavarovalnice le 15 odstotno rento. V takem slučaju ima

LISTEK.

Mesto in trdnjava Verdun.

O Verdunu se je že veliko pisalo. Velikanski boji, ki se vrše za to trdnjavo, so zadali Nemcem kakor Francozom velikih izgub.

Mesto Verdun šteje okoli 22.000 prebivalcev in leži na obeh straneh reke Moze. Na vzhodni strani reke vodi do mesta dvotirna železnica, ki prihaja iz Metza preko Conflansa in Etaina, od Verduna dalje pa vodi v Reims, poleg tega pa še pet prvovrstnih cest. Ob vzhodnem bregu Moze vodi tudi dvotirna železnica Mézieres-Toul. S te strani vodijo v mesto tri izborne ceste iz notranjosti države.

Verdun kot trdnjava je močno utrjen in je zelo važno oporišče za obrambno fronto ob Mozi. Že takoj po westfalskem miru, ko je prišel Verdun pod Francosko, je začel tedanji sloviti stavbenik Vauban

utrjevati mesto. Mesto je dobilo obzidje z bastijami in te utrdbe so še ojačali z osrednjo trdnjavo in fortom St. Victor. Ta fort je tudi daleč naokoli zavarovan z minami. Po nemško-francoski vojni leta 1870 in 1871 so povečali Verdun v veliko pasovno trdnjavo, ki tvori sedaj severno oporišče črte ob Mozi, ki ima za južno oporišče Toul. Vmes leži sedem zapornih fortov, med katerimi so Troyon, Paroches, in Camp des Romains tekom bojev pozimi leta 1914 igrali veliko vlogo. Trdnjava se je imenovala v rimski dobi Verodunum ali Viridunum in je bila že tedaj važna vojaška utrjena postojanka. V dobi selitve narodov (485 p. Kr.) je pobegnil pred navalom Frankov v to trdnjavo zadnji samostojni rimski oblastnik Syagri. Sedemnajst let pozneje je prišel pred Verdun frankovski kralj Klodvig in ga oblegal. Leta 778 je prišel pod Verdun Karel Veliki, zavzel trdnjavo in razdeljal vse utrdbe. Leta 843 je bila sklenjena v Verdunu ona glasovita „verdunska pogodba“, po kateri se je razdelila Frankovska država med tri sinove

Ludovika Pobožnega: Lutarja I, Ludovika Nemškega in Karla Plešastega. Leta 889 so Nomani vdrli v verdunsko školiho in so izpremenili cvetoče mesto v prah in pepel. Kakih trideset let pozneje je občutil Verdun srd prvega saksonskega kralja Henrika, proti kateremu se je uprl. Cesar je pozabil velikodušno upor Verduncev in je v nato nastali veliki lakoti še denarno podpiral mesto. Verdunski meščanje pa so se vzlic temu priključili zapadnofrankovskemu kralju Ludoviku Ultramarinu. Pred trdnjavo je moral priti Oton Veliki, da je obranil mesto nemški državi.

Prihodnja stoletja se je potegoval za Verdun vzhod in zapad, a ko so Nemci zgradili Verdun kot veliko obmejno trdnjavo države, so se pričele v Verdunu samem velike borbe. Odtedaj je Verdun vedno bolj izgubljal svoje lastno življenje. Do večje važnosti je prišel šele v dobi revolucije. Leta 1792 meseca avgusta, so prišle pred mesto vojske prve koalicije. Trdnjava je vzdržala šestinpedeseturno bombardiranje, dokler se

rudar seveda res interes na tem, da se proti prenizkemu odmerjenju rente postavi v bran. Ta njegov interes pa postane brez moči v tem momentu, če njegova nezgodna renta in za penzijo, ki mu jo je nakazala bratovska skladnica doseže znesek 60 tih procentov njegovega letnega zaslužka. Če tedaj nezgodno rento, ni prenizko odmerjena, z penzijo združeno višino 60 procentov, tedaj rudar ne bo tožil na rozsodišče. Taki slučaj se kaj pogosto dogajajo. Oškodovana pri tem je le bratovska skladnica; kajti če bi bila renta višje odmerjena, tedaj bi to lahko precej prihranilo. Bratovska skladnica pa po postavi nima nobene možnosti, povišanje rente izpeljati, ker ji za tožbo pri rozsodišču zavarovalnice manjka legitimnosti. Praktično je stvar taka, da zavarovalnica po svoji volji lahko uredi tako, da pri popolni nesposobnosti za delo, ponesrečencu odmeri tako rento da bratovske skladnice pri penzijah ne morejo ničesar prihraniti. Nezgodna zavarovalnica tedaj lahko določbe § 14. rudarskega zavarovalnega zakona ki ji namenja v olajšavo bratovskih skladnic, napravi iluzorične. Ta pomanjkljivost se bo moralo z primerno reformo v doglednem času odpraviti.

Svetovna vojna.

Deset mesecev italijanske vojne. Pred desetimi meseci kako navdušenje v Italiji, ker so mislili, da bo v par mesecih konec vojne in da pridobi Italija Gorico, Trst in Dalmacijo. Po desetih mesecih so tam, kjer so bili prve dni, ko so z godbami prikorakali in Furlanijo in šli dotle, do kjer smo jim dovolili. Potem pa niti koraka naprej. Zaman bijejo ob kraško skalovje, zaman se vpenjajo proti Kalvariji, nič ne pomagajo napor ob tolminskem mostiču, ob koroški fronti, ob silovitih tirolskih Alpah. Italija je gospodarsko uničena, ljudstvo razburjeno, Cadorna pa je pohitel te dni v Pariz, odkoder misli, morda da se vrne s čarobno močjo, da predre soško fronto in poniža pred seboj Dolomite. Ali na fronti je vse po starem in tistega „lepega vremena“, katerega Cadorna tako težko pričakuje, ni in ni. Še dva meseca, pa bo leto dni, odkar se bori Italija proti Avstriji.

Rusi so izvršili veliko razbremenilno ofenzivo proti širokemu delu Hindenburgove fronte, Iznova so pognali sveže mase proti nemškimi črtam pri Postavah. V hra-

ni odločilo prebivalstvo, da prisili francoskega poveljnika, da bi se vdal. Vrhovno poveljništvo v trdnjavi je imel tedaj hrabri Beaurepaire, ki se je najodločneje upiral zahtevi meščanstva, ki ga je zato ubilo po silno burni seji v mestni posvetovalnici. Tedaj je bil odpor trdnjave zlomljen. Posadka se je umaknila v glavno utrdbo in ko je tam kapitulirala pod ugodnimi pogoji, so prišle pruske čete v mesto.

V vojni leta 1870 se je moral tedanji poveljnik v Verdunu Guerin de Waldersbach zahvaliti pomoči meščanstva, da so bile utrdbe v razmeroma kratkem času pripravljene za obleganje. Trgovci, hišni posestniki, uradniki vse je delalo nasipe okoli mesta, ženske in otroci so pa skrbeli za ranjence. Toda delo topov nemške oblegovalne armade pod poveljništvom poznejšega saksonskega kralja Jurija je bilo presilovito in kmalu po padcu Metza se je moral udati Verdun z 4000 možmi in 136 topovi. Leta 1870., meseca novembra, je bila podpisana kapitulacijska pogodba.

Po francoski-nemški vojni so Francozi posvečali vso skrb verdunskim utrdbam, tako da je danes Verdun trdnjava prvega reda, opremljena kar najmoderneje. Sedanja bitka pred Verdunom se je pričela 21. februarja t. l. in bodočnost pač pokaže ali bo ta mogočni vogelnik francoske fronte kos tudi sedanjim najmodernejšim oblegovalnim sredstvom nemške armade.

brem vztrajanju se drže tam čete saarbrückenskega armadnega zbora proti vsem napadom sovražnika. Pred Brandenburžani Hannoveranci, in Hallenci, ki so se borili na njih strani, se je razbil v mnogih valovih izvršeni napad dveh ruskih divizij z največjimi izgubami za sovražnika. Isto usodo so imeli tudi še ponoči izvršeni poskusi sovražnika, zopet zasesti pri Mokricah izgubljeno ozemlje.

Iz Črnovic poročajo, da se vrše na posameznih delih besarabske fronte v bližini Dnjestra intenzivni artiljerijski boji. Rusi uporabljajo mestoma tudi težke topove in mine. Močvirnata tla preprečujejo približanje večjih oddelkov. V južni besarabiji zbijajo zopet sveže čete. Zadnji čas je dospelo v Reni mnogo infanterijskih in kozaških polkov, specijalnih čet, ambulanc in sanitetnih oddelkov. Tudi pri Ismailu je mnogo čet. V Bolgorodu stoje tudi cerkezi. Rusi imajo sedaj v Besarabiji mnogo več čet, kakor so jih imeli tam lansko jesen. Ruska oonavska flotilja prevaža neprestano municijo in živila v Reni in Ismailo. Neprestano dan in noč prihajajo nove čete. — Vojaški strokovnjak „Berliner Tagblatta“ razpravlja o vedno bolj se razvijajočih ruskih operacijah v Perziji in Kavkaziji ter konstatira, da se bore tamkaj 4 ruske armade. Ena ruska armada prodira iz smeri Kermanšaha proti mezopotamski meji, proti Bagdatu in angleškemu taborišču ob Tigrisu, druga operira v smeri na Perzijski zaliv, da popolnoma odreže turško-muslimansko ozemlje od indijskega. Tretja ruska armada koraka proti črti Mosul-Bagdad, četrta pa operira od Erzeruma proti Trapecuntu na Črnem morju. Vrhovni poveljnik teh armad je, kakor znano, od oktobra 1915 veliki knez Nikolaj Nikolajevič.

Pogodba med Rumunijo in osrednjima silama najvažnejši trgovsko-političen dogodek od začetka vojske. Ves nejasen balkanski položaj se je naenkrat čisto predrugačil. Ker rumunska vlada pomaga, da se pogodba izvrši, kaže njeno voljo za nevtralnost.

V Grški zbornici je izjavil finančni minister Dragumis, da je gospodarski položaj države silno težaven. Zato zahteva vlada, da ji zbornica brez odloga dovoli predlagane nove davke. „C. D. S.“ pristavlja, da so bili poskusi Grške, dobiti pri četverozvezi novo 150 milijonsko posojilo brezuspešni. Venizelosovo glasilo „Patris“ izjavlja odkrito, da Francija in Anglija tako dolgo ne daste noanega denarja, dokler se jima Grška ne ukloni. „Patris“ napoveduje, da bo moral Gunarisov kabinet odstopi.

Francosko bojišče. O položaju na bojišču na obeh straneh Moze se ne poroča nič novega. V pokrajini severovzhodno in vzhodno od Vermelles smo dosegli uspehe v bojih z minami in smo ujeli več sovražnikov. Bolj južno od La Boisselle, severovzhodno od Alberta, smo dosegli uspehe v bojih z minami in smo ujeli sovražnike. Bolj južno od La Boisselle, severovzhodno od Alberta, smo zavirali slabe angleške oddeke z ognjem v napredovanju proti naši postojanki. Angleži so obstreljevali zadnje dni zopet mesto Lens. V Argonih in ob Mozi so bili boji z ognjem le od časa do časa slabšeji.

Domači pregled.

Vse naročnike „Delavca“, ki jim s to številko poteče naročnina vljudno prosimo, da jo pravočasno obnove. Istotako naj pri znancih skušajo pridobiti „Delavcu“ novih naročnikov. Čim več naročnikov, tem boljše in obširnejše bo lahko naše glasilo. Na delo! Upravištvu.

Podružnica tobačnih delavcev in delavk ima v sredo, dne 5. aprila t. l. celoletni občni zbor takoj po delu v gostilni „pri Kroni“ v Gradišču.

Občni zbor podružnice sodarjev, pivovarniških delavcev in delavk. V petek je imela naša podružnica celoletni občni zbor. Predsednik Rokovec je v lepih besedah podal načelniško poročilo za poročevalno dobo. Mesto vpoklicanega blagajnika Jande je sodrug Zorè podal blagajniško poročilo. Dohodki 496 prispevkov à 60 v znes 297 K 60 v, 525 prispevkov à 40 v znes 210 K, 391 prispevkov à 30 v znes 117 K 30 v, 13 vpisnin à 60 v znes 7 K 80 v ročna blagajna 20 K. Skupaj 652 K 70 v. Izdatki: Brezposelna podpora 1-17 K. Izredna podpora 10 K, bolniška podpora 10 K, „Delavec“ 84 K 52 v, in strokovni komisiji in drugi izdatki 115 K 57 v; na zvezo se je odposlalo 295 K 61 v; ročna blagajna 20 K. Lokalna blagajna je imela 56 K 48 v dohodkov, 61 K za izdatkov, torej 4 K 52 v primanjklaja, ki se je zakril iz prebitka prejšnjega preostanka. V novi odbor so bili izvoljeni sledeči sodrugi: predsednik Rokovec Ivan, namestnik Štrukelj Peter, blagajničar Kreč Vincenc, namestnik Poljan Ivan. V nadzorstvo pa Štrukl Leopold in Pokiž Ivan.

Po končanem dnevnem redu se je razpravljalo še o nekaterih notranjih društvenih zadevah in o razmerah v tovarni. Sprejeli so se gotovi sklepi, katere izvesti bo naloga novega odbora.

Sodrugi Zorè je v kratkih besedah povdarjal potrebo tesnejše združitve vseh pivovarniških delavcev in delavk, nakar je predsednik Rakovec zaključil zborovanje ob 11 uri zvečer.

Pri mesarjih se je udomačil zadnji čas nov trik. Visi ali leži tam kos mesa in pride k stojnici kupovalka, ki drugod ni dobila mesa, ki ga kupi vsak teden samo četrt kile, da ima družina vsaj v nedeljo juho. „Že prodano,“ glasi se lakoničen odgovor mesarjev, roka njegova pa zagrabi kos in ga vrže na stran. Pri drugem mesarju je ravno tako, pri tretjem isto. Povsod je vse prodano, a samo za tiste kupovalke, ki jih mesar ne pozna; če pa pride znanka, dobi precej, kar želi. Delavske družine ter družine nižjih uslužbencev si že preje niso mogle privoščiti mesa toliko, kot bi bilo treba, zdaj ga pa sploh kupiti ne morejo, ker ga celo za denar ne dobe. Gotovi ljudje se z mesom bašejo dan na dan opoldne in zvečer, revež ga pa še enkrat na teden ne sme videti na mizi. Morda bi bilo umestno, da bi se tudi za meso izdajale izkaznice, da bi bilo tudi manj oblagodarjenim usojeno zavžiti kedaj kak kosček mesa.

Doječe matere dobe več moke. Sedaj dobivajo doječe matere in otroci pod 2 leti samo po 1 kg moke na 14 dni. Notranje ministrstvo je sedaj pozvalo namestništva in deželne vlade, da naj tem osebam namesto ene cele izkaznice dajejo dva desna odrezka krušne karte. Označenim osebam, ki imajo po obstoječih predpisih samo pravico do skržene izkaznice, se bo na željo dajalo desni odrezek krušne karte in razun tega bodo smele iz svoje zaloge moke tekom 14 dni namesto 700 g porabiti 1400 g.

Zaplenjena jajca v Zagrebu. V Zagrebu so zaplenili na kolodvoru 120 velikih zabojev jajc, kateri so bili določeni za izvoz iz Hrvatske. Pri nas jih pa še za drag denar ni dobiti.

Važna odredba glede na vojaško pre-skrbo. Superarbitrijske komisije so zastopale dozdaž stališče, da gre invalidna pokojnina in državna podpora le osebam, ki so dobile bolezen v vojski, radi katere so jih odpustili. Kdor je bil prej bolan, so ga odklonili. Uradno so zdaj naročili, da gre vojaška preskrbnina tudi osebam, katerih bolezen se je poslabšala med vojaško službo. Če je bil kdo bolan, a vseeno spoznan, da je sposoben za vojaško službo in je tudi služil, a je bil potem superarbitriran, se mora pač soditi, da je povzročila poslabšanje bolezní vojaška služba. Tisti, ki so se jim zavrnila prošnje za pokojnino, ker so bole-hali predno so nastopili vojaško službo, naj

prosijo pri svojih četah še enkrat za pokojnino.

Mleko je z lugom mešala neka mlekarica v Splitu. Obsojena je bila na 14 dni zapora.

Tri milijone kron za duhovnike. Vlada je določila tri milijone kron za draginske doklage duhovnikom. Ne zavidamo nikomur draginske doklade, toga umestno bi bilo, da bi se kdo spomnil tudi delavca.

Prepovedan izvoz kave iz Štajerske. Štajerska namestnija je prepovedala pošiljanje kave iz Štajerske, in sicer se ne sme kava izvažati niti z železnico, niti s pošto ali z vozom. Za vsako pošiljatev kave preko mej kronovine je treba posebnega namestniškega dovoljenja.

Smrtna nezgoda. Hlapec Jakob Kilzer v Stubenu na Koroškem je podiral z dvema Rusoma drevje. Drevo je padlo nanj in ga tako težko ranilo, da je kmalu nato umrl. Nesrečnež zapuša vdovo in pet nepreskrbljenih otrok.

Konfiscirana kava. Praška policija je konfiscirala v skladiščih tvrdke Schenker & Cie. 15 vagonov skrite kave. Proti lastnikom je bilo uvedeno kazensko postopanje. Praško „odkritje“ je karakterističen prispevek k razrešitvi uganke, kam je izginila kava.

Zasežen sladkor. Ogerska vlada je zasegla vse zaloge sladkorja v sladkornih tovarnah in skladiščih v prid „sladkorni centrali“, ki bo v bodoče zalagala konsumente na Ogrskem.

Nakaznice za mleko namerava vlada v kratkem upeljati.

Nesreča v rudniku. V premogokopu pri Michowitzu (v pruski Šleziji) se je zgodila 22. p. m. v nekem rovu eksplozija. Podrutih je bilo 20 rudarjev. Dosedaj so spravili izpod podrtn 11 mrličev.

Ustrelil se je v Pljuju v Pirchovi tovarni vojaški pek G. Grozden, doma iz Bosne. Umril je čez par ur. Vzrok samomora je, ker je dobil od doma pismo, da njegova žena občuje z drugimi moškimi.

Policija na pravem mestu. Mestna policija v Osijeku je pričela preiskavati, kje se neki nahaja vsa mast in slanina. Zato je izvršila hišne preiskave pri mesarjih in prekajevalcih ter je našla precej skrite masti in slanine in je konfiscirala 5260 kg masti in 32.200 kg slanine. Vse to blago je bilo dano pod zaporo ter jo bo prodajala le mestna občina. — Tudi pri nas ne bi bilo napačno, ko bi se uvedla preiskava pri raznih mesarjih in prodajalcih.

Obsojen denuncijant. Okrožno sodišče v Splitu je obsodilo trgovca in posestnika Gaja Raduniča iz Kaštela na tri leta težke ječe, ker je v nekem anonimnem dopisu obdolžil razne ugledne osebe špionaže v korist Italije. Denuncirani so imeli radi te ovadbe velike neprilike, dokler se ni izkazala njihova popolna nedolžnost.

Sladkorne karte. Pišejo nam z dežele: Sladkorne karte so se vpeljale z 19. marcem. Kaj je bilo opaziti? Najbolj so drli v štacune oni, ki imajo že precejšnje zaloge doma na varnem. In dobili so sladkorja v polni meri, a reveži, zares potrebni, so odnesli siromašno odločeni jim delež. Tu bi bilo potrebno nadzorstvo.

Spomin na strašne dogodke ima pri māršikaterem za posledico, da zgubi spanje, in postane nervozen. Svoje živce pa lahko pomirimo ter najdemo zopet zaželeno spanje, če rabimo Fellerjev finodišeči, živce pomirjajoči zeliščno-esenčni fluid z znamko „Elsa-fluid“. 12 steklenic tudi za utiranje porabnega bolečine tolažečega domačega sredstva pošlje poštne prosto samo za 6 kron lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elzatr 334 (Hrvaško). Od mnogih zdravnikov priporočene Fellerjeve Rabarbarne pilule, proti zapiranju z znamko „Elsa-pilule“ se lahko istočasno naroči 6 škatlic za 4 K 40 v. (fo)

Svetovni pregled.

Konec vojne. Francoski finančni minister Ribot je v zbornici razložil finančni položaj ter izjavil, da so izdali Francozi zadnje mesece leta 1914. pet in pol milijard, leta 1915. pa nad 22 milijard. Emisija

francoskih zakladnih nakaznic pa ni prekoračila 7 milijard. Emisija v inozemstvu znaša 130 milijonov. Kljub izredno velikim bremenom položaj ni vznemirljiv. Nato je obrazložil nove davke ter končal: Danes stojimo v odločilni uri, ves svet se ozira na Verdun. Besnost sovražnih napadov kaže, s kako nestrpnostjo hočejo doseči sovražniki uspeh, pa naj bo tudi samo mimoidoč. Zgodovina bo štel obrambo Verduna med največje dogodke v naši deželi. Brez optimizma smem reči, da vidimo konec te vojne.

Pozivi pod orožje v Bulgariji. Bulgarsko poslaništvo na Dunaju poziva bulgarske vojaške 40. letnika, naj se takoj vrnejo v Bulgarijo, ker se prične 15. (28.) marca tečaj v vojaški šoli namenjen rezervnim častnikom. Kdor pride pozneje, ne more vstopiti v šolo in ga uvrste k četam.

Vpoklic 19letnih Bulgarov. Odredil se je vpoklic na Ogrskem bivajočih 19letnih Bulgarov.

Rusija in izoliranje Nemčije. Iz Kodanija poročajo: Na poljedelskem kongresu v Petrogradu je svaril zastopnik trgovinskega ministrstva pred gospodarskim izoliranjem Nemčije, ki bi Rusiji le škodovalo. Nemške industrijske izdelke nadomestiti z angleškimi in francoskimi, je nemogoče. Rusko-ameriška pogajanja zaradi posojila so se razbila.

Angleški in japonski interesi. Japonsko časopisje ni zadovoljno z angleško-japonsko zvezo, ker se interesi Anglije in Japonske na Kitajskem križajo. »Times« pravijo, da so se ti napadi pričeli šele, odkar je obiskal veliki knez Juri Japonsko.

Španska in Portugalska. Z Dunaja poročajo: Varstvo portugalskih interesov v Avstriji je prevzelo špansko veleposlaništvo. To je dokaz, da vesti o diferencah med Portugalsko in Špansko niso točne. — Kakor poročajo preko Švice, je španska vlada že izjavila, da ostane v boju Portugalske s centralnimi državami nevtralna.

V Rusiji prepovedano razpravljati o položaju na bojišču. Ministrski predsednik Stürmer je prepovedal magistratom, zemstvom in vsem občinskim oblastim v Rusiji razpravljati o političnem in o vojnem položaju. — Transbajkalski guverner je ukazal starišem in sorodnikom vojakov, da ne smejo v pisnih vojakom na bojišču pisati, da so naveličani vojske. Car je sklenil, da ne sklone prej miru, dokler se ne umakne sovražnik čez ruske meje.

Časopisje in vojna v Rusiji. Ruski listi javljajo, da se na podlagi odredb ruskega vojnega ministrstva ves uredniški in časniški personal oprošča od vojaške službe, ker jih oblasti smatrajo za mobilizirane in neobhodno potrebne za vzdrževanje ravnotežja v deželi. Iste olajšave veljajo tudi za urednike novinskih in brzojavnih agencij in za stavce ter tiskarje.

Fellerjev blagodejni poživljajoči fluid iz rastlinskih esence z zn.

„ELSA-FLUID“

lajša bolečine.

12 steklenic franco 6 K. Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatr št. 334 (Hrvaško). Nad 100.000 zahvalnih pisem in zdravniških priporočil. III. a

Italija Nemčiji vojne ne bo napovedala. „Stampa“ poroča iz avtoritativnega mesta, da je vprašanje italijanske vojne napovedi Nemčiji končno javno tako rešeno, da take vojne napovedi ne bo.

Podporni sklad.

X. izkaz.

Jakob Kovač 2 K; Splošno kreditno društvo v spomin Ivana Klemenčiča 55 K; Jurij Jenko iz Škofje Loke 6 K; Zugwitz Mici, Sava, 2 K; dr. Mencej, profesor v Idriji 2 K; Andrej Knez, Vič, 10 K; krajna skupina železničarske organizacije na Jesenicah 10 K; Črnalogar z Jesenic nabral 211 K; Josip Šepetavec Idrija 2 K; Janko Češnik, trgovec v Ljubljani, 10 K; tiskar nar H. Sax v Idriji 5 K; skupaj K 10611; prej izkazanih K 130429, skupaj torej K 141040.

Prispevke sprejema sodružica Alojzija Štebijeve, Ljubljana, Franca Jožefa cesta 5.

Izdajatelj Ivan Mlinar.

Odgovorni urednik Viktor Zore.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

:: Produktivna zadruga :: Ljubljanskih mizarjev v Ljubljani

R. Z. Z. O. Z.

vabi vse člane na

redni občni zbor,

ki bo 9. aprila 1916 ob 9. uri dopoldne v delavnici.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega rednega občnega zbora.
2. Poročilo o računih za l. 1915.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Predložitev računskega zaključka in bilance za l. 1915.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Predlogi in nasveti.

Načelstvo.

Nadzorstvo.

Občno kosumno društvo v Trbovljah,
vpisana zadruga z omejenim poroštvom.

VABILO

na

redni občni zbor

kateri se vrši

v nedeljo dne 9. aprila 1916 ob 4. uri popoldne v prostorih „Delavskega doma“ z dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Računsko poročilo za leto 1915.
3. Poročilo nadzorstva in predlog za podelitev odveze načelstvu.
4. Razdelitev prebitka.
5. Revizijsko poročilo.
6. Preosnova pravil §§ 10, 17, 18, 32, 41, 51, 65, 66 in 75.
7. Volitev treh članov v nadzorništvo in dva namestnika.
8. Raznosterosti.

Nadzorništvo.

Za prebavo slabega kruha je najboljšo sredstvo za želodec, ki je najcenejša in najboljša **jed s kruhom**. Sida-méd je ravno tako redilen kakor surovo maslo ali štrikrat cenejši. 1 zavitek Sida-medu stane samo 30 vinarjev in se napravi iz njega 3/4 kg medu ki stane le do 70 vinarjev. Po pošti se pošilja najmanj 6 zavitev po povzetju za 1 krono 80 vinarjev in zavoj se zaračuna 30 vinarjev. Če se pošlje denar naprej se ovoj ne zaračuna. Pazite na zakonito varstveno znamko „Sida“ in zavrnite ponaredbe. Naroča se pri

razpošiljalnici „Sida-izdelkov“ v Ljubljani, Zeljarska ulica 4.

Konsumno društvo rudarjev v Hrastniku

R. Z. Z. O. Z.

vabi na

redni občni zbor,

ki bo

9. aprila 1916 ob 3. uri popoldne v za-
družni gostilni v Hrastniku

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo računov za l. 1915.
3. Poročilo nadzorstva in podelitev odveze načelstvu.
4. Razdelitev prebitka.
5. Volitev enega člana v načelstvo.
6. Volitev štirih nadzornikov.
7. Čitanje revizijskega poročila.
8. Prememba pravil in sicer §§ 3, 6, 35, 45 in 51.
9. Predlogi in nasveti.

Predlogi naj se naznanijo najmanj 8 dni pred
občnim zborom načelstvu.

Načelstvo.

Naznanilo.

*Usojam si slavnemu občin-
stvu naznaniti, da mi je po
dolgem času zopet dovoljeno,
od vojaške službe oprošte-
nemu, voditi svojo lekarno.
Toplo se zahvaljujem za do-
sedanjo naklonjenost ter pro-
sim tudi za nadaljno.*

Ph. M. Vinko Prohazka
lekarnar, Ljubljana,
Jurčičev trg 2.

Učiteljska tiskarna

LJUBLJANA, Francišanska ulica šte. 6.
registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, župan-
stva in urade. Najmoder-
nejše plakate in vabila za
shode in veselice.

Letne zaključke

Najmodernejša uredba za
tiskanje listov, knjig, bro-
šur, muzikalij itd.

Stereotipija. Litografija.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani.

Pisarna: Turjaški trg šte. 4, prvo nadstropje.
Uradne ure so od 8. zjutraj do 2. popoldne.
Ob nedeljah in praznikih je blagajna zaprta

Zdravnik blagajne	Ordinira		Stanovanje
	dopol.	popol.	
Dr. Košenina Peter splošno zdravljenje	1/211—1/21		Turjaški trg št. 4 v okr. bol. blag.
Dr. Breskvar Viktor	1.—3. pop.		Turjaški trg št. 4 v okr. bol. blag.
Dr. Rock Emil očesne in ušesne bol.	10—12	2—3	Franciška. ul. št. 4. pritličje
Dr. Kraigher Alojzij	1.—3. pop.		Poljanska cesta 18/I.

Člani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo
zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da se jim iz-
stavi nakaznico za zdravnika (bolniško zglasnico);
brez te ordinirajo zdravniki le v nujnih slučajih.
Troškov, ki nastanejo, kadar zboleli član sam po-
zove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bol-
niška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpol-
njeni bolniški list se mora takoj oddati v blagaj-
niški pisarni. Ob nedeljah in praznikih se ordinira
le v nujnih slučajih. Za vstop v bolnico je treba
nakaznico. Zdravila se dobe v vseh ljubljanskih
lekarnah. Bolniščenina se izplačuje vsako soboto,
če je ta dan praznik, pa dan prej od 8. zjutraj do
1. popoldne. S pritožbami se je obračati do na-
čelnika okrajne bolniške blagajne.

Načelstvo.

Za spomladno sezono
priporoča trdka

Gričar & Mejač

LJUBLJANA, Prešernova ul. št. 9

svojo bogato zalogo

**izgotovljenih
oblek** 6—3

za gospode in dečke

ter mične novosti

**v konfekciji za
dame in deklice.**

Ceniki zastonj in franko.

Ivan Jax in sin,

Ljubljana Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev

in stroje za pletenje

(Strickmaschinen)

za rodbino in obrt.

Pisalni stroji Adler.

Vozna kolesa.

Ceniki se dobe za-
stoj in franko.

Zdrava kri!

Kri je splošna hranilna tekočina, iz katere dobiva telo hra-
nilne snovi. Če nima kri zadostno redilne snovi, tedaj telo slabi
in tako nastane cela vrsta bolezni in trpljenja, da se nam živ-
ljenje ogreni.

Temu se mora pomagati

in sicer je to mogoče le, če se kri redi, če se zboljšuje kri.

Po dolgoletnih študijah sem spisal knjigo, v kateri dokazem,
kako in na kakšen način se zboljša kri in mozek, kateremu
sledí vidna redilnost ter kako se obvarujemo bolezni in na
kakšen način jo odstranimo.

Popolnoma zastonj

pošljem to knjigo vsakemu, kdor piše po njo! Tudi dam vsakemu
priložnost, da se prepriča, na kakšen način je to mogoče, ne
da bi ga kaj stalo. Pišite pa takoj!

Expedition der Opern-Apotheke, Budapest, VI., Abt. 455.

Vojaški čevlji

za častnike in
moštvo

se dobe v vsaki množini v zalogi tovarne

Peter Kozina & Ko.

Ljubljana,

Breg šte. 20.